

Oktatási Hivatal

Kódszám:

**A 2013/2014. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny**

FILOZÓFIA

Második forduló
2014. március 12. (szerda) 10 óra

Kedves Versenyző!

Négy óra áll rendelkezésére ahhoz, hogy a négy téma egyikéről kifejtse gondolatait.

Kérjük, hogy minden lapra írja rá a kódszámát!

Sikeres filozofálást kívánunk!

A 2013/2014-es OKTV második fordulás esszékérdései a filozófiából

1. „Mármost a pogány filozófusok körében három jelentős véleményt látunk a legfőbb jóról és a cselekedetek céljáról: Epikuroszét, aki azt mondta, hogy a gyönyörben van, Zénónét, aki az erényben keresi, és Arisztotelészét, aki a test és szellem minden tökéletességéből ötvözte egybe. E három véleményt, gondolom, igaznak vehetjük, és egyeztethetjük is, feltéve, hogy megfelelő módon értelmezzük őket.” (Descartes levele Erzsébet hercegnőhöz 1645. augusztus 18-án)

Mit gondol az etika itt említett alapkérdéséről? Igaza van Descartes-nak? Helyesen értelmezi az említett szerzőket, s csakugyan összeegyeztethetők?

2. „Mi is az igazság? – kérdezte Pilátus gúnyosan, s nem várt rá választ.” (F. Bacon: „Az igazságról”) „Elfogadhatatlan a skolasztikusoknak az a tétele, hogy a háború csak előzetes sérelem vagy kihívás alapján lehet jogos. Vitathatatlan ugyanis, hogy a fenyegető veszélytől való indokolt félelem akkor is törvényes háborús ok, ha fegyveres támadás nem történt.” (F. Bacon: „Az uralkodásról”)

Van igazságos háború? Ha van, igaza van valamelyik idézett álláspontnak?

3. „[M]inden megismerésünk a tapasztalattal kezdődik, hisz mi más készítené munkára megismerőkéességünket, ha nem az érzékekre ható tárgyak [...]. [A]z időben semmilyen tudásunk nem előzi meg a tapasztalatot [...]. Ám jóllehet minden tudásunk a tapasztalattal veszi kezdetét, ebből még nem következik, hogy minden tudás a tapasztalatból ered. Mert nagyon is lehetséges, hogy maga a tapasztalati megismerés [...] részint abból álljon, amit benyomások útján nyerünk, részint pedig abból, amit tulajdon megismerőkéességünk önmagából tesz hozzá [...]” (Kant: *A tiszta ész kritikája*, Bevezetés)

Hogyan értelmezi ez idézet alapján Kant „kopernikuszi” fordulatót?

4. „Mennyeknek méhe szült vagy bús gyehenna téged,
oh Szépség? A szemed egyként tud ontani
égi s pokoli fényt, jótéteményt és vétket,
s bizvást lehet a bor másának mondani.
[...]
Óh Szépség, csodaszörny, rémítő, üde, szent!
[...]
Légy Isten angyala vagy a Sátán szirénje,
mit bánom? Bársonyos tündér szemmel ha kelsz,
úrnóm, egyetlenem, óh illat, zene, fény te,
enyhül a rút világ s könnyül a lomha perc.”

(Baudelaire: „Himnusz a szépséghez”, Tóth Árpád fordítása)

Mi hát a szép? Mi határozza meg egy műalkotás értékét: szépsége, vagy valami más?

